

KIS HAVI

KARÁCSONYI ÖRÖMÖK. I. *Lili*. (Lásd a 395. lapon.)

neum-épület.
ársulat.

25. szám. — 1878.

Ára negyedévre 1 frt. 40 kr.

XV. kötet.

AZ ÖRVÉNY SZÉLÉN.

— Elbeszélés. —

(Vége.)

ZSIGA odaadta minden pénzét, nem gondolva azzal, hogy majd ezután mit tevő leszen; tulajdonképen nem gondolt semmire, hanem kábuló fejével dőlt egy székre s csak azon töprengett néha-néha, mért mondta az a Bandi csavargó, hogy maradjon itt ezen a borzasztó helyen . . . talán visszajön érte és elviszi valahová . . . de hová?

A gazda visszatért néhány zsemelével, egy bögre tejjel s odatette Zsiga elé. Zsiga megkóstolta, de hiába erőlködött, nem tudott enni . . . lekönnyökölt az asztalára és úgy ült ott tompa kábultságban, nem törődve semmivel.

Meddig ült így, maga sem tudta volna megmondani, — csak akkor ébredt föl, mikor az ajtó hirtelen megnyílt, valaki belépett, őt kézen ragadta és parancsoló hangon mondá:

— Jöjj!

Megrettenve pillantott fel; mert aki hívta, az — apja volt.

Szótlanul engedelmeskedett. A ház előtt állt a kocsi, beültek s két óramulva otthon voltak.

— Menj szobádba s maradj ott! Testvéreiddel nem szabad beszélned. Majd küldetek ebédet, aztán ha kipihentél, beszélünk. Látom, hogy ki vagy merülve a bolyongástól.

Zsiga a tilalmat, hogy testvéreivel nem szabad beszélnie, már a büntetés kezdetének vette; el akarják őt, a gonoszt, választani a jó gyermekektől. Mélyen meg-

szégyenítve érezte magát s keserű érzés fogta el, bár titkon megvallá magának, hogy hiszen ő valóban nem méltó, hogy a többiekkel együtt legyen. Viszont testvérei, mikor szigorú parancsot kaptak, hogy Zsigához nem szabad bemenniök, épen úgy magyarázták a dolgot, mint Zsiga s őszintén busultak. Egyikök sem gyantotta, hogy e tilalomnak egész más oka van, hogy a szülők igen nagy aggodalommal tanácskoznak épen most odabent zárt ajtók mögött.

Az apa parancsának szokva lévén engedelmeskedni, a gyermekek a kertben gyűltek össze s ott tanakodtak a történetek fölött. Csak a piczike Emmike nem értette még ezt az egész dolgot és nem vette komolyan a tilalmat sem, hogy nem szabad Zsigával beszélni. Már ugyan mért ne? Ő nem haragszik reá . . . ő szereti Zsigát, Zsiga is őt szerette legjobban, most is bizonyosan hozott valamit az utról, csak nem akarják neki odaadni . . . Ő bizony, ő bemege a kedves bátyához.

S a többiek észre sem vették, midőn a bohó piczike hirtelen eltűnt és óvatosan sompolyogva benyitott Zsigához.

Zsiga a pamlagon ülve, arcát kezeibe rejtve mélyen elmerültnek látszott s észre sem vette, mikor a kis leányka belépett; csak akkor rezzent föl, mikor Emmike fölkapaszkodott hozzá a pamlagra. A leányka szinte megijedt, mikor Zsiga olyan sajátságosan bágyadt, üveges szemekkel meredt rá és tompa hangon mondá:

— Menj innen . . . nem szabad itt lenned nálam.

— De én itt akarok lenni . . . én veled akarok lenni, már két napja nem

láttalak. Ugy-e, sok szépet láttál az uton? hoztál nekem is valamit?

— Nem hoztam semmit ... csak menj!

— De én tudom, hogy hoztál, csak nem akarod ideadni; máskor is mindig hoztál; oh, én emlékszem, te mindig szeretted, de én is ám téged, ugy-e?

Zsiga nem felelt, hanem hátradőlt és behunyta szemeit. Érezte, hogy kötelessége volna a bohó kis gyermeket kivézni a szóbából; de oly jól esett neki, hogy őt, a mindenkitől elhagyott, megvetett fiút im ez a kedves kicsike fölkeresi. Aztán meg valami furcsa borzongás, zsidbadás fogta el; hiába akart mozdulni, nem tudott s lassankint nem is gondolt többé semmire, hanem ott feküdt láztól égő arczczal, mozdulatlanul.

A kis leányka még sokáig csevegett, kutatgatta Zsiga zsebeit, hogy megkeresse az ajándékot, de bizony hasztalan. Aztán beszélt bábujáról, cziczájáról s mikor Zsiga semmire sem felelt, végre Emmike is elhallgatott, lefeküdt a pamlagon, Zsiga ölébe hajtotta fejcskékjét és nemsokára csöndesen elszenderült.

Igy találták őket szüleik, midőn egy-két órával később beléptek.

— Zsiga! Emmike! Mi ez? kérdé az apa szigorú hangon. Nem hallottátok parancsomat?

A két alvó fölrezzent s a leányka a mamához sietett, mintegy oltalmat keresve az apa haragja elől. De Zsiga mozdulatlan maradt s tétovázó szemekkel bámult maga elé.

— Az Istenért, ez a fiú beteg! kiáltá a mama ijedten.

Az apa odalépett, megtapogatta Zsiga kezét, homlokát s egészen elkomolyodva mondá:

— Ugy van! Aggodalmam ime teljesült! Magával hozta a ragályt. Rögtön hívadni kell az orvost. Emmikét vigyétek a kerti házba, a többi gyermek pedig azonnal menjen Ágnes nénihez s közel se merjen jönni a házhoz, míg én haza nem hozom őket.

Zsiga már kevesett értett mindezekből; félig eszméletlenül engedte, hogy tegyenek vele akármit. Ágyba fektették s többé nem tudta, mi történik körülötte; csak azt tudta, hogy nagyon beteg s hogy azok a jó szülők, kiket annyira megbántott, megszorított: gyöngéden, szeretettel ápolják és igyekeznek őt megmenteni.

Szomorú napok, sőt hetek multak, míg végre Zsiga tul volt a veszélyen s lassan-lassan végre föl is kelhetett az ágyból. Még nagyon gyöngé volt, csak a szobában járkálhatott s az ablakon át nézgethetett ki a szabadba. A házban feltűnő csend uralkodott; Zsiga hiába törte a fejét, hogy mi ennek az oka, miért nem látja testvéreit; ki nem találhatta. De amint egy napon a szobákon végig sétálva, atyja dolgozó szobájához ért, megtudta, — s amit megtudott, attól majd kővé dermedt. Az ajtó félig nyitva volt s jól hallhatta, midőn az orvos épen e szavakat mondá atyjának:

— Kedves barátom, a szegény anya előtt titkolom, de neked kötelességem megmondani az igazat. A kis leány életéért nem állhatok jól. Zsiga erős fiú, kibirta ezt a szörnyű betegséget, de Emmike gyöngé kis gyermek. Ha a baj így

halad, akkor már csak rövid ideig élhet a szegény kedves leányka. Oh, milyen szerencsétlenséget hozott a házadra az a fiu!

Zsiga mereven állt ott s szive szinte megszűnt dobogni . . . most már mindent értett! A kis Emmike, az ő hugocskája, az egész ház kedvence, halálán fekszik s ő, Zsiga okozta még ezt a veszedelmet is.

A hosszas magány alatt, melyben betegsége óta napjait tölté, már különben is megérlelték benne a megbánást elkövetett bűnei fölött; a dacz, m kacsság eltűnt volt lelkéből; nagyon is belátta tettei egész gonoszságát és megadással várta atyja ítéletét; most azonban, mikor az orvos szavait hallotta, végkép győzött

KARÁCSNYI ÖRÖMÖK. II. Nagy vendégség. (Lásd a 396. lapon.)

benne a jobb indulat s könnyben uszó szemekkel tántorgott atyja szobájába s leborulva mondá:

— Oh atyám . . . büntess meg . . . nem vagyok méltó, hogy fiadnak nevezz! Csak azt mondd meg, mit tegyek, hogy bűneimet jóvá tegyem!

Az apa lassan lehajolt, fölemelte és meghatott hangon mondá:

— Fiam, kívánom, hogy megtérésed őszinte legyen. Büntetésed az én részemről most sem lesz sem szigorubb, sem enyhébb, mint akkor elhatároztam, mikor megszöktél. Én csak azzal büntetlek, hogy

ezentul nem leszesz itthon testvéreid között, hanem intézetben, szigoru felügyelet alatt fogod végezni iskoládat. De kérd a jó Istent, hogy ő ne büntessen, hogy ne mentse meg testvéred életét; mert Emmike halálának emléke egész életedben marcangolni fogná lelkedet!

Sápadtan, reszketve vánszorgott

Zsiga vissza szobájába és nagyon, nagyon hosszú idő óta most először imádkozott lelke mélyéből az egek Urához bocsánatért.

A Gondviselés meghallgatta a bűnbánó fiu, a zokogó szülők imáját — Emmike fölgyógyult s egy-két hét mulva a többi gyermekek hazajöhettek, az egész család kibékülve, boldogan élt együtt.

KARÁCSONYI ÖRÖMÖK. III. Szini előadás és nagy bál. (Lásd a 396. lapon.)

Zsiga bebizonyította, hogy megtérése őszinte. Ez időtől fogva vetekedett testvéreivel, hogy szüleinek örömet szerezzen s az emberek becsülését, szeretetét megnyerje. És ma már oly derék ifju, akiben szüleinek méltán telik gyönyörűsége.

KARÁCSONY A CZIPRUSFÁK ALATT.

(Képpel a 392—393. lapokon.)

§ZERTE a egész földön ünneplik azokat a napokat, melyek most reánk következnek: a szép karácsonyünnepet. Kevés tája van a földnek, ahová a kereszténység el nem hatott, habár nem mindenütt ez az uralkodó vallás és különösen Ázsiában és Afrikában számosabbak a másféle hitűek.

De még ott is vannak elszórva keresztények, kik megünneplik a napot, melyen a Megváltó született.

Nálunk a Karácsony téli időre esik s csak akkor mondjuk igazán szépnek a Karácsonyt, ha fagyos, zuzmarás tél uralkodik, ha magas hó borítja a földet s vigan lehet szánkázni, lehet hóbabát építeni, hólabdával játszani s aztán, ha már a fagy csipni kezdi orrunkat és fülünket, a jó meleg kályhához menekülni s este gyönyörködni a karácsonyfa kedves ragyogásában. De sok más vidéken nem ilyen a Karácsony, mert mikor az ünnep beköszönt, nincs tél, hanem virágzó, mosolygó nyár.

Ez természetesen csak a meleg éghajlat alatt lehet, a hol tulajdonképen nincs is tél, nincs hó, sem fagy, hanem csak sok eső s míg az eső ideje be nem köszön, mindig meleg uralkodik. Itt a Karácsony kedves nyári ünnep s az emberek, miután a templomban imádkoztak, kirándulásokat rendeznek a vidék szép helyeire s míg mi a fűtött szobában mulatunk, játszunk, pl. a mexikóiak a gyönyörű cziprusfák alatt gyűlnek össze és vidám zeneszó mellett tánczolnak.

De van még egyéb különbség is a mi karácsonyunk és némely más, messze lakó népek Karácsonya közt, az t. i. hogy ők nem ismerik a karácsonyfa kedves szokását, nem szoktak este szépen földiszitett, apró gyertyácskák fényétől csillogó fácskát fölállítani, mely alatt kicsinek-nagynak örömet okozó ajándékok vannak elhelyezve. Ez a szokás leginkább csak Közép-Európában divatozik a jó gyermekek nagy örömeire.

Tudom, nem is cserélnétek el a mi zimankós, de mégis kedves Karácsonyunkat azzal, melyeket más országokban virágos mezőkön, erdőkben ünnepelnek.

Ugy-é nem?

AZ ARANY GOLYO.

— Mese. —

(Vége.)

Egy mult sok esztendő, a király megöregedett és elbetegesedett, anynyira, hogy végre már föl sem kelhetett ágyából. Egy napon aztán magához hívatta hű tanácsosait és így szólt hozzájuk:

— Kedvelt hiveim, érzem, hogy utolsó óráim közeledik. Nyugodtan halnék meg, ha tudnám, hogy méltó király lép a trónra; de oh! nincs örökösöm; ki lesz királyotok?

Ekkor az agg miniszter előlépett és fölfedezett mindent. A haldokló király még szólani akart, de már nem tudhatták mit, mert hangja elakadt s néhány percz mulva örökre elszenderült. Nagy pompával temették el s az egész ország gyászolta a jó királyt.

Mikor a temetési ünnepély véget ért, az öreg miniszter fényes kísérettel kocsira ült s a faluba hajtattott, hol a királyfi eddig mint parasztlegény élt. Szép, délczeg husz éves ifju volt ekkor, meg volt elégedve szerénysorsával s ugyancsak bámult, mikor a fényes öltönyű urak beléptek, őt és nevelő szüleit maguk elébe hívták és aztán tudtára adták neki, kicsoda ő tulajdonképen és hogy magukkal viszik, királyi trónra ültetik.

Azt hitték, hogy a királyfi nagy örömmel fogja hallani a nagy ujságot és ujjongani fog, — de bizony jóformán az ellenkező történt. A királyfi mindinkább elkomolyodott s mikor mindent végig hallgott, majdnem szomoruan mondá:

— Oh, lehetséges, hogy ez mind igaz legyen? Ezek a derék emberek, kik fölneveltek, kik mindig oly jók voltak hozzám, nem az én édes szüleim? És én nem élhetek többé itt szabadon s egyszerűen, de boldogan? Oh, bár soha sem tudtam volna meg e hirt!

Az öreg miniszter magyarázgatta a királyfiának, hogy kötelessége ám elfoglalni a trónt, követni atyját az uralkodásban és arra törekedni, hogy a népet boldoggá tegye. Erre aztán végül a királyfi így felelt:

— Jól van, ha kötelességem, tehát teljesítem. De elébb még egy másik kötelesség vár reám, elébb még vissza kell szereznem e derék embereknek leányukat, kit miattam feláldoztak.

— Hogyan? Mit akarsz tenni, kegyelmes királyunk? kérdék az urak csodálkozva.

— Fölkeresem azt a gonosz bűvészt és kiszabadítom azt, aki engemet megmentett.

— Az Istenért, hová gondolsz! Halálos veszedelembe rohannál . . . ezt meg nem engedhetjük!

— Ne ijedjetelek meg, nem rohanok vaktában a veszélybe. Majd igyekszem hogy visszakerüljünk, — én is, a leányka is.

Az öreg miniszter és a többi urak mindent elkövettek, hogy a királyfit lebeszéljék szándékáról, de hasztalan! Végre az agg miniszter így szólt:

— Ám legyen akaratom szerint. Nem helyeslem ugyan, amit tenni készülsz, de be kell ismernem, hogy nemes cselekedet; a nép örülhet, hogy ily nemes királya lesz. Adja Isten, hogy visszatérhess!

Az urak busan hajtottak vissza a városba, a királyfi pedig szintén utnak indult. Megtartotta parasztruháját s egy zsák borsót véve a hátára, bátran bement az elátkozott erdőbe. Nem igen ügyelt arra, hol és merre jár, de minden tiz lépésre egy-egy borsószemet ejtett a földre. Miután jó ideig ment, egyszerre előtte termett egy hosszú szakállu idegen ember s kérdezte, hova viszi azt a zsákot? A királyfi azonnal kitalálta, hogy ez ama gonosz varázsló s nagyot sóhajtván mondá:

— Hová jutok vele, azt valóban magam sem tudom. Ma reggel a vásárra küldött a gazdám, hogy adjam és vigyem neki haza a pénzt, de eltévedtem ebben az

erdőben; már esteledik is és nem tudok sehová kijutni. Bizony megköszönném, ha megmutatná az utat.

— Megmutatom, ha nekem adod ezt a zsák borsót.

— A borsót? Hm! Azt tulajdonképpen nem tehetem, mert nem az enyém. De már mindegy . . . ha itt veszek az erdőben, akkor gazdám ugysem kapja vissza. Jól van, hát odaadom.

— Akkor hát hozd el a házamba, majd azután kikísérlek az erdőből.

Megindultak mindketten s az erdő mindinkább sűrűbb lett; de a királyfi nem ijedt meg, hanem észrevétlenül minden tiz lépésre elejtett egy-egy borsószemet, hogy az utat megjelölje. Miután így jó ideig haladtak, egyszerre mély sziklarepedés közé jutottak, melynek végét óriási szirt zárta el, úgy hogy nem lehetett tovább menni. Száz ember sem birta volna a sziklát megmozdítani, de az idegen csak ujjával érintette s ime, a szikla fölemelkedett, elmentek alatta s ekkor ismét lezáródott a hátuk mögött.

Amint a sziklán túl voltak, a királyfi észrevette, hogy most már nem a szabad ég alatt járnak, hanem valami föld alatti barlangban. Nem látta többé a napot, csillagokat sem látott, valami sűrű ködféle vette körül, úgy hogy csak lassan tudták szemei fölismerni a tárgyakat.

Minél beljebb mentek, annál tágasabb lett a földalatti barlang s csakhamar oly nagygyá lett, hogy többé nem is láthatta a széleit és egészen úgy látszott, mintha fent a földön járna, csak hogy az égbolt nem volt látható. Legelők terültek el, melyeken barmok jártak; folyókon mentek keresztül csinos hidakon, madarak röpkedtek, — csak az volt a csodálatos, hogy a legkisebb hang sem hallatszott; mintha mind néma lett volna. Sőt még saját lépteik zaját sem hallotta, úgy hogy, az igazat megvallva, a királyfi kissé borzongani kezdett ebben a furcsa földalatti világban.

Elpalástolta azonban aggodalmát s vigan haladt tovább az idegen után, midőn egyszerre egy ház közelébe értek. Itt már igazán megszeppent a királyfi, mert a mély csend közepette hirtelen rettenetes lárma riadt föl, mintha legalább is ezer malomkerék kepelne egyszerre.

— Ne félj semmit, biztatá az idegen, már későre jár az idő, feleségem alszik, az ő hortyogását hallod.

Eljutottak a házhoz s a királyfi látta, hogy itt egy nagy majorság van, istállókkal, pajtákkal s más épületekkel. Amint a ház mellett végig mentek, az egyik ablakban világosság látszott s a királyfi hirtelen bepillantott. Ott látta egy karszékben aludni a varázsló feleségét, mellette pedig egy gyönyörű leányka virrasztott. A királyfi szive hevesen dobogott, mert azonnal kitalálta, hogy ez az a szegény gyermek, kit ő miatta feláldoztak s kit most ki akar szabadítani. De bár nagyon megörült, hogy rátalált a leánykára, nem árulta el magát, hanem ment tovább a varázsló után s a pajtában letette a zsakot, aztán így szólt:

— Ez mind nagyon szépen és jól van kedves gazd' uram, de már most mi lesz belőlem? Ha kijutok az erdőből, mit mondjak gazdámnak, hová tettem a borsót? Azt fogja hinni, hogy eladtam, és a pénzt elköltöttem. — elkerget!

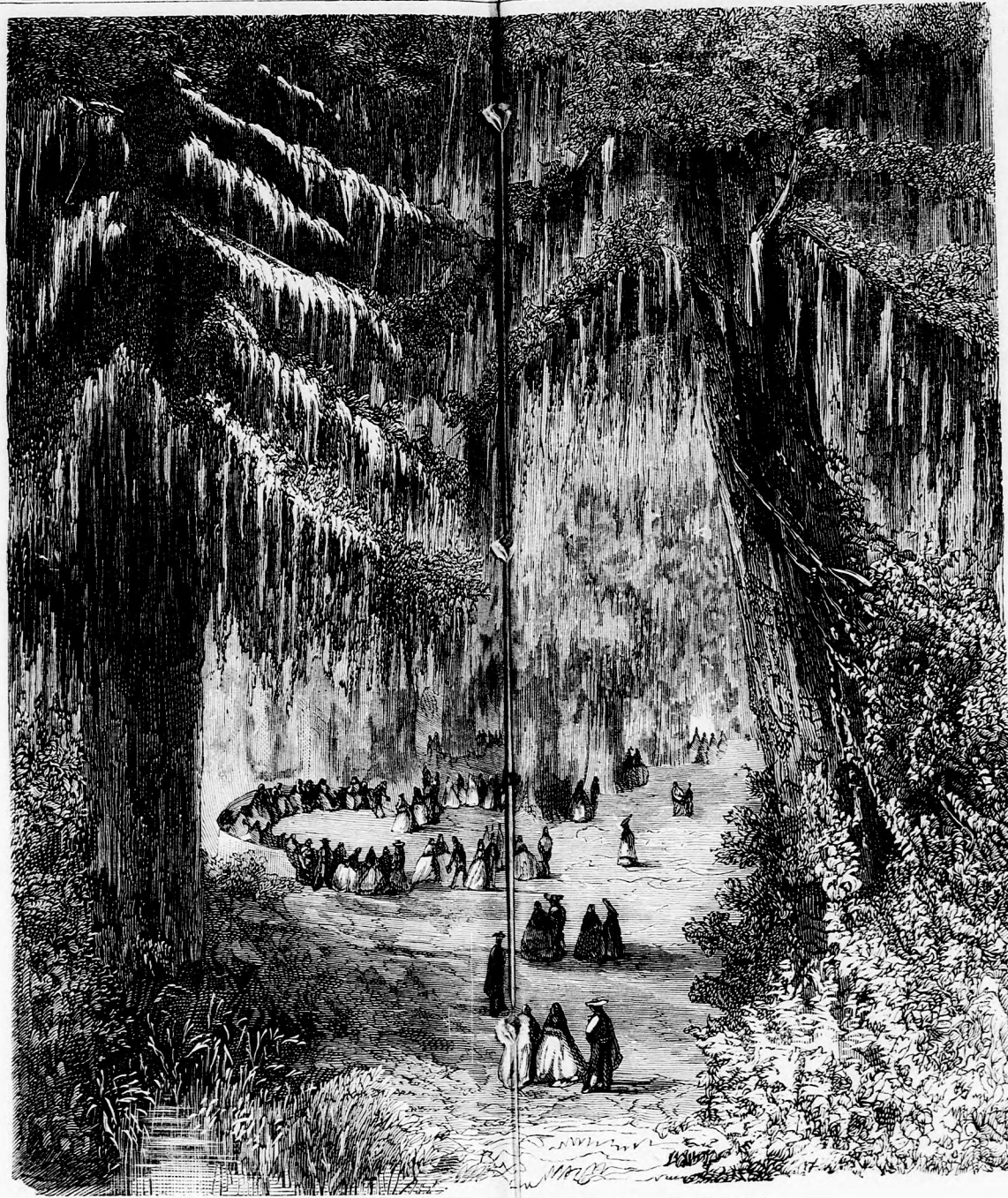
— No hát akkor keressz magadnak más szolgálatot.

— Az ám, majd bizony felfogad valaki olyan szolgát, akit régi gazdája csufosan elűzött!

— Hát tudod mit? Maradj itt nálam. Épen szükségem van ilyen izmos legényre. Van ugyan egy szolgáló leány a házamnál, de ennek sok dolga van a feleségem körül, nem nézhet utána az istállónak.

— Nem bánom, itt maradok, ha megígéri, hogy jó bizonyítványt ad, ha jól viselem magamat.

Megegyeztek s a gazda megmutatta a királyfinak, hol fog lakni ezentul. Az

KARÁCSONY A CZIPRUSFÁK ALATT. (Lásd a 389. lapon.)

istálló végében volt egy kis szobácska, oda vezette be s azt mondta, hogy reggel a leány majd megmutatja neki teendőit.

A királyfi lefeküdt és fáradtan a nagy gyaloglástól csakhamar el is aludt.

Másnap reggel arra ébredt föl, hogy valaki benyitott a szobába s amint félálomban föltekintett, látta, hogy az a leányka lépett be, akit tegnap este az ablakon át látott. A leányka roppantul bámult és rendkívül örülni látszott, amint az idegen ifjut e helyen megpillantá s a királyfi már épen föl akart ugrani, hogy megmondja neki, miért jött ide; de épen akkor lépett be a gonosz varázsló is és így szólt:

— No, itt vagytok már? Hát csak szaporán a dologhoz, nem türom a henyélest. Aztán, előre mondom, hiába próbálnátok meg, hogy egymással beszéljétek, elvettem mindkettőtök hangját. Te, leány, mutasd meg, mi van végezni való az istállóban. Egyéb dolgokat ugy sincs egymással, fecsegésre semmi szükség a házamban.

Az istállóban a királyfi három állatot talált: egy koromfekete óriás bikát, melynek szemei mint izzóparázs szikráztak s mely vadul toporzékolt a rekeszben, melyben erős lánczokkal volt megkötözve; a másik oldalon egy hófehér tehén állt, a kettő közt pedig egy tarka kis borju, melynek homlokán fehér csillag ragyogott, még pedig oly fényesen, mintha tiszta ezüsből volna. A leányka megmutatta a királyfinak, hol találja az állatok számára való takarmányt és mennyit kell nekik adni; szó nélkül mutatta meg, mert a boszorkány-gazda ott az ajtóban és szemmel kísérte őket.

Midőn a varázsló távozott, a leányka is, a királyfi is, szólan akartak egymáshoz, de nagy rémülettel vették észre, hogy a varázsló nem hiába fenyegetőzött; hiába iparkodtak beszélni, egyetlen hang sem jött ki ajkukon, meg voltak némulva. A szegény leányka kétségbeesetten sirt, a királyfi is megdöbent kissé, a varázsló

pedig, ki távolról leelkedett reájok, kárörömmel dörzsölte kezeit, mert elérve látta czélját, hogy két rabja még egymással se tudathasson, el ne árulhasson semmit.

A királyfi azonban nem esett kétségbe s miután sokáig mélyen gondolkozott, egyszerre vigan ugrott föl, mert valami jó tervet talált. A gonosz varázsló sok mindenféle gondolt, csak egyre nem, hogy a néma megtanulhat írni. A királyfi pedig, mikor a varázsló kiment az erdőbe, álmos felesége pedig hortyogott, egy félreeső zugban szorgalmasan tanitgatta a leánykát s nemsokára igen szépen tudtak egymással közölni mindent. Amit láttak, tapasztaltak, fölirták egymásnak s a szegény leányka elpanaszolta, mily keserves szenvedéseket állott ki e borzasztó helyen, mennyire vágyott innen menekülni, — de ki birna a gonosz varázsló hatalmával!

Százféle tervet főztek ki, de egyik sem volt jó, a királyfi azonban nem vesztette el bátorságát s biztatta a leánykát, hogy csak figyeljen jól, vigyázzon a varázsló mindenik szavára; hátha nyomába jönnek valaminek, ami hasznukra válhatik? Sokáig hasztalan volt minden, — de végre egy reggel a leányka titkon tudtára adta a királyfinak, hogy a vén varázsló, midőn este hazatért, boszusan perelt a feleségével mert ez mindig alszik és férje távollétében nem öröködik eléggé. »Pedig tudod, hogy ha baj érné az istálót, végünk van; a kis tarka fejébe rejtettem el hatalmunkat« — így szólt a vén gonosz.

A királyfi, amint ezt hallotta, majd fölugrott örömeben s tudatta a leánykával, hogy este, mikor a gonosz pár alszik, lopózzék ki hozzá. Ugy is történt s ekkor a királyfi nagy bárdot vett elő és egy hatalmas csapással ketté hasította a tarka borju fejét. A fejből egy kis aranygolyó hullt ki, oly fényes és ragyogó, hogy meszszire megvilágította a tájat. És e perczen a királyfi is, a leányka is visszanyerte beszédét.

— Takard el kötényedbe a golyót és meneküljünk! kiáltá a királyfi.

Futottak egész erejükből s vissza sem mertek nézni; csak mikor a hátuk mögött hirtelen ijesztő sivitást és ordítást hallottak: egész sereg gonosz szellem, rém és szörnyeteg rohant üldözésükre. A királyfi hamar előkapta az aranyalmát s amint ennek ragyogó fénye az üldözőkre ért, mindnyájan lepotyogtak és a földön kővé dermedtek.

Ekként szerencsésen eljutottak a nagy sziklához, mely a bejárást elzárta. A királyfi épen aggódni kezdett, hogy fogja ez óriási szirtet elmozdítani — de ime, az aranygolyó fényétől a szikla egy pillanat alatt elolvadt s kiléphetek a szabad erdőbe. És amint kiléptek, a hátuk mögött irtóztató recsegés és ropogás, jajgatás és sivalkodás hallatszott s midőn visszanéztek, látták, hogy az egész boszorkányvidék elsüllyedt és helyén egy nagy tó támadt.

Ezalatt azonban az aranygolyó nemcsak mindig fényesebbé lett, hanem melegebb is és utoljára oly forró, hogy a leányka nem tudta tovább tartani, leejtette a földre. Ekkor a golyó szét pattant s oly sűrű ködöt terjesztett szét, hogy épséggel semmit sem lehetett látni; néhány pillanat mulva azonban a köd eloszlott s a királyfi és a leányka előtt pompás diszhintó állott gyönyörű lovakkal, mellette inasok, csatlósok, kik hódolva szólították föl a királyfit, hogy üljön be és utazzék haza királyi palotájába.

— Jól van, felelt a királyfi, de nem magam megyek, magammal viszem e leánykát is, aki ezentul királyné lesz, mert feleségemül veszem és együtt fogunk uralkodni.

Ugy is történt s a királyi pár aztán boldogul élt és még maig is él, ha ugyan már meg nem halt.

KARÁCSONYI ÖRÖMÖK.

I. Lili.

(Képpel a czimlapon.)

KIGYULT már, kigyult a
Kis Jézus csillaga.

Az egész világra
Ömlik le sugára.

S főleg örvendenek
A kicsi gyermekek.

S ezek közt a Lili
Legjobban üdvözl.

Mert egész éven át
A papát és mamát

Jó magaviselte
Megörvendeztette.

Kedves is a Lili,
Szereti mindenki.

Ezt hallván Jézuska
Magában ezt mondta:

»No már a Lilinek
Tizzel többet viszek

Mint adok másoknak,
Fiuknak, lányoknak.

De ha bővebb kezem,
Ezt csak azért teszem —

Valljon a Lilike
Meg is érdemi e?

Mert sokat hirdetnek
A földön nemesnek,

Mit a felhők felett
Én másnak tekintek.

No hadd lám: illik e
A jó hír Lilire?»

S hogy Lili lecsücsült,
Megnézni: vajj mit küld

Néki a Jézuska —
Elhinni sem tudta!

Nagy baba, kis baba,
Szöke és piroska,

Roppant nagy katulya,
Benne sok rokolya,

Legyező, kis keztyü,
Karmantyu, fülleatyü,

Meg aztán csörgettyü,
Czimbalom, hegedü, —

Beszélő szép baba,
Sziut' oly nagy mint maga,

Meg piros czukorka —
Galambos nagy torta.

Édes bor, gesztenye,
Czipó és pecsenye,

Sőt a sarokban ott —
Arany is ragyogott!

»Én kedves Jézuskám,
Sokat hullatsz reám!

Szerelmes Jézusom,
Mit tegyek, azt se t'om!«

Ám ebben a perczen
Valami meglebben . . .

Fölötte, mellette
Susog egy szellemke.

Lilike egyszerre
Lábára szökkene:

»Tudom már, mit tegyek . . .
Hozzátok elmegyek

Ti szegény gyermekek! . . .
Felezek veletek!«

S mit mondá úgy is tett.
Legott lesietett

A beteg napszamos
Szöke kis lányához.

Ah olyan szegények!
Tartsad a kötényed,

Boriskám galambom,
Ezt neked od'adom.

S boriska ölibe
Hullat a Lilike

Babát meg kalácsot
Mennyit még nem látott.

Meg aztán fölzaladt ;
Ott a tető alatt

Kuczorog egy beteg
Világtalan öreg.

»Itt a bor, pecsenye,
S az arany pénz fele!«

S hálaszót sem várva,
Lili már ott járt a

Szegény tót asszonynál
Ki a pinczébe' hál.

Nem tudta maga se'
A kedves Lilike,

Hogy tudott ily gyorsan
Lenni itt, meg ottan.

Boriska, a beteg
Világtalan öreg,

S mindnyájan a többik
Azt mondják, hirdetik :

Hogy őket az este
Aki fölkereste,

Árvák és özvegyek
Ártatlan gyermekek,

Védője és ura,
Az édes Jézuska :

Hiszik, nem hiszik-e —
Olyan mint Lilike.

*

II. Nagy vendégség.

(Képpel a 388. lapon.)

Lili az éjszaka
Édesen aludott !
Feje a Jézuska
Ölében nyugodott.

Puha kis kezével
Simitá homlokát,
Rózsaszín szárnyakon
Repült a légen át.

Mikor fölébredett
Már ottan üdvözliék
Nemes jóságaért
Az édes, jó szülék.

S hogy körül tekintett,
Lilike mit látott ? —
Együtt a szeretetr,
Kedves kis családot.

Mert közben haza jött
Bátyja a városból,
Tinike Veszprémből,
Mariska Sárosból.

Ennél nem érhetne
Kedvesb meglepetés !
Volt öröm, csokolás,
És boldog ölelés.

Lilike szétküldött
Rögtön sok meghívást,
Hogy ma uzsonna lesz
S isznak nagy áldomást.

Megisszák (szürcsölve)
Illatos kávéval ;
S ha ebből kifogytak,
Jó csokoládéval.

Jöttek is mindnyájan,
Lilike szobája
Füzérrel, virággal
Föl is volt ezifrázva.

Asztal megterítve
Szépen és gondosan,
Szürcsöltek, ittak is,
És ettek, de nagyon !

*

III. Szini előadás és nagy bál.

(Képpel a 389. lapon.)

Hogy megvolt a jó uzsonna
Fürge Laczkó im azt mondja.
»Én most szerencsés ieszek,
És bátorságot veszek,
— Mulván a kávé özönség —
A teljes czimü közönség
Kedves mulattatására
Szindarabot előadni :

Hopsza, ugorj egyet Sára!
Te meg, füstös ezigány, Adi,
Igazgatód parancsára
Sáriveral fogsz összekapni.
Igy, hopp!
Kipp, kipp!
A két fa-fej összekoppan,
Hol gyengébben, hol meg jobban.
Mikor Adinak a Sára
Ütött rá a kobakjára
A leánykák ugyancsak
Tánczoltak és ujongtak.
Mikor aztán Sárit Adi
Kezdte fejbe kollintani
Akkor meg a gyerekek
Zajongtak és nevettek.
Mikor aztán Adi, Sára
Borultak egymás nyakába
És szépen kibékültek —
Valamennyen örültek.
Most belépett Málesi néni;
A gyermekek kezdik kérni.
»Adi, Sára jó barátok,
Már egyik se haragos,
Czukros néni, aranyos!
Ülj gyorsan a zongorához!
Hadd tánczoljunk, szökelljünk.
Kérünk, muzsikálj nekünk!
S a jó Málesi le is ült,
Zongorázott nekik szépen;
Fürge Laczi hegedült
(Persze csak úgy seprő-nyélen)
És aztán rá
Uezu, hajrá!
Szoba hosszán és szélteben.

AZ ABALIGETI BARLANG.

(Képpel az 400. lapon.)

HAZÁNK különböző természeti nevezetességei között különösen érdekesek a barlangok, melyek többféle kisebb-nagyobb hegységeinkben találhatók. Ezek egyike az abaligeti barlang, melyről most egyetmást el akarok mondani.

Abaliget kicsike falu Baranyamegyében, gyönyörű vidéken; van szép temploma, de a legtöbb látogató azért megy oda, hogy megtekintse az óriási cseppkőbarlangot, melyet a nép »pap lyuká«-nak nevez. A barlang nyílása igen széles és szakadatlanul foly belőle a víz, még pedig oly bőven, hogy nem messzire már egy malom kerekét is hajtani bírja. A barlangot azért nevezik »pap lyuká«-nak, mert egy pap fedezte föl, mikor egyszer itt jártában meleg nyáron hűvös helyet keresett.

Mielőtt a barlangba lépünk, fáklyát kell gyujtanunk s aztán megindulhatunk. Először egy három öl széles és 20 öl hosszú folyosóba érünk, melynek alján jéghideg víz csurog; e folyosót szikla zárja el s csak fent van egy kis nyílás, melyen bemászva, óriási barlangban találjuk magunkat. A barlang hossza közel ötszáz öl és helyenként oly magas, hogy valami óriási templomban vélünk lenni: borzasztó sziklatömegek csepegő kőből, emberhez, állathoz hasonló alakok emelkednek minden oldalán. A sziklákon tömredék denevér tanyáz s a fáklya fényétől megriadva röpkednek a látogató körül. A barlang közepén borzasztó mélység tátong s itt csak kötél segítségével kapaszkodva juthatni a barlang végéig.

Régen, a török-tatár pusztítás idejében, emberek is laktak a barlangban, hova az ellenség elől menekültek. Még most is található itt különböző régi maradványokat a hajdai időkből.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XV. köt. 22-ik számában közölt betűrejtvény megfejtése:

„Fogyatékán a kávé.“

Helyesen fejtették meg: Balásovich Alice, Rhorer Anna, Buday Klárka, Jolánka, Tékla, Mariska és Laczika, Vértessy Jolánka, Kovács Dezső (saját kezű írása?), Siska Erzsike, Muraközy Ilonka, Dallos Paulina, Dapsy

Viktor és Vili, Cserna Ilonka, Margit és Erzsike, Váradi Margit, Lóvi Irma és Ödön, Stern Jeanette, Balás Irénke, Schäffer Adus, Stern Boriska és Johanna.

*

A »Kis Lap« XV. köt. 20 és 21-ik számaiban közölt rejtvény megfejtését utólag még beküldték: Fuchs Adél, Cserna Ilonka Margit és Erzsike, Pilsák Rudolfine, Dobrzánszky Olga, Váradi Margit, Lóvi Irma és Ödön, Stiller Margit és Klárka, Feleki Ludovika, Smidt Laura, Zadubanszky Róza, Grünhut Aurél.

A „KIS LAP“ t. előfizetőihez!

FOLYÓ év végével befejezést nyer a „Kis Lap“ XV-ik kötete, hogy a jövő új esztendővel nyomába lépjen a XVI-ik. Kilenczedik évi folyama lesz ez már a „Kis Lap“-nak s maga e hosszú idő, mely alatt a „Kis Lap“ oly kedveltségre és terjedésre jutott, mint még egyetlen magyar ifjusági vállalat sem, fölmenti Forgó bácsit az alól, hogy tüzetesen bizonyítgassa, mily szükségét elégíti ki az olvasmány, melyet hétről-hétre, évről-évre nyújt kis hiveinek.

Forgó bácsi és kis olvasói sokkal jobb, sokkal régiebb ismerősök; a „Kis Lap“ minden magyar családban sokkal otthonosabb, hogysen újból el kellene mondani, amit Forgó bácsi már sokszor elmondott: mily elvek vezérlik a „Kis Lap“ szerkesztésében. Iránya ezentúl is a régi lesz: mulattatni, oktatni igyekszik kis hiveinek seregét, érzelmeik nemesítésére, izlésök fejlesztésére akar hatni és bizvást mondhatja, hogy törekvéseit gazdag siker jutalmazza.

A „Kis Lap“ tartalma és beosztása az eddigi marad; az új kötet első számában egy hosszabb elbeszélés indul meg

„Az arany serleg“

ezim alatt, továbbá érdekes válogatásban következni fognak kisebb elbeszélés, versek, mesék, ismertető cikkek, minden számban képekkel gazdagon díszítve. Rejtvények, földadványok, úgy mint eddig, ezentúl is szórakoztatni fogják kis olvasóimat.

A viszontlátásig tehát, kis olvasóim! Az új kötetnél, hiszem, mindnyájan ismét együtt leszünk! Boldog ünnepeket kíván régi hívetek.

Forgó bácsi.

A „Kis Lap“ megjelen hetenként egyszer, színezett címképpel és számos rajzzal.

A „Kis Lap“ előfizetési ára:

Félévre 2 frt 80 kr.

Negyedévre 1 frt 40 kr.

Hogy a lap szétküldése fennakadást ne szenvedjen, kérjük az előfizetések mielőbbi megújítását. Az előfizetés (melynek beküldésére legcélszerűbb a postai utalványok használata) az Athenaeum kiadó-hivatalához, Budapest, ferencziek tere, 4. sz. intézendők.

A „KIS LAP“ kiadó-hivatala.

A „KIS LAP“ KARÁCSONYI OLVASÓ ASZTALA.

ZÁMOSAN kérték és kérdezték Forró bácsit, mely könyvek volnának alkalmasak karácsonyi és új évi olvasmányul jó gyermekek számára. Ime tehát összeállítottam egy lajstromot a mulattató és tanulságos könyvekről, melyeket kis hiveim élvezettel olvashatnak.

Az „Athenaeum“-társaság kiadásában kapható:

„A kis lepkegyűjtő“, írta Emich G., 19 képpel; ára 2 frt 20 kr. — „A jó gyermekek könyve“, írta Flóra; ára 80 kr. — Hoffmann Ferencz iratai, egymint: 1. „A tengeren tul.“ 2. „Vidor Ferkó.“ 3. „A milliomos.“ 4. „Bünhődés.“ 5. „A becsület utja.“ 6. „A milyen az ur, olyan a szolgálja.“ 7. „A szokás hatalma.“ 8. „Tiszteld atyádat és anyádat.“ 9. „A becsület-szó.“ 10. „A helgolandi fiu.“ 11. „A hü szív.“ 12. „A jó tett is meghozza kamatjait.“ 13. „A két hü barát.“ 14. „A magas északon.“ 15. „A megtért.“ 16. „A munka jutalma.“ 17. „A szenvedések iskolája.“ 18. „A testvérek.“ 19. „Anyai szeretet.“ 20. „Az életbiztosítás.“ 21. „Az igazság napfényre jő.“ 22. „Az Inka kincse.“ 23. „Egy fedél alatt.“ 24. „Egy levél a Szentírásból.“ 25. „Hűség és álnokság.“ 16. „Ki mint vet, úgy arat.“ 27. „Királyfi.“ 28. „Loango.“ 29. „Milord Cat.“ 30. „Próbák.“ 31. „Szegény és gazdag.“ Ára egy-egy, kemény táblába kötött s négy csinos képpel ellátott kötetkének 50 kr. — „A hősök“, görög tündérmesék írta Kingley; kis kötésben, ára 2 frt 50 kr. — „Uj Robinson“, 94 képpel; ára 2 frt. — „A természet három országa“, 262 színes ábrával; írta Martin; ára 4 frt. — „Vándorlások az állatvilágban“, írta Reichenbach; számos képpel; ára 1 frt 40 kr. — „Fény és boru“ és „Szent László király“, történeti elbeszélések, írta Remellay Gusztáv. Ára egy-egy kötetnek 1 frt. 80 kr. — Schmidt Kristóf ifjusági iratai, egy-egy kötet 1 frt. — „Pierre és Pierette“ írta Swanton-Belloc Lujza; képpel; ára 50 kr. — „A gyermekek és a madarak“ írta Taylor; 17 képpel, ára 1 frt. — Greguss Ágost „Meséi“, külön kiadásban az ifjuság számára; ára 50 kr.

Továbbá az Eggenberger-féle könyvkereskedésben kapható: „Kis gyermekek képeskönyve“, színes képekkel. Ára 50 kr. — „Mulattató A B C“, színes képekkel és mulattató szöveggel. Ára 1 frt. — „Képes A B C állatokról“, pompás képekkel és magyarázó szöveggel. Ára 1 frt. — „Legdiszesebb A B C könyv.“ Számos pompás képpel és képes magyarázó szöveggel. Ára 2 frt. — „Kedvelt házi állatok“, színes képekkel és verses szöveggel. Ára 80 kr. — „Képes mesék versekben.“ Hat pompásan színezett képpel. Ára 1 frt 40 kr. — „Jó gyermekek mulattató képeskönyve“, mulattató versekkel és színes képekkel. Ára 1 frt. — „Jó pajtásaink az állatvilágból“, mesék és versek az állatokról, számos színes képpel és fametszettel. Ára 1 frt. — „Hamupipóke“, mese hat színes képpel. 80 kr. — „Hófehérke“, mese hat színes nagy képpel. 80 kr. — „Mese a hét hollóról“, diszesen kiállítva hat színes képpel. Ára 80 kr. — „Csipke Rózsika.“ Gyermekekese 6 színezett képpel. Ára képes borítékba kötve 80 kr. — „Iczike-Piczike.“ Gyermekekese 6 színezett képpel. Ára kemény kötésben 80 kr. — „Kakaska és Jérczike.“ Tréfás gyermekekese 6 színezett képpel. Ára 80 kr. — „Állatok az ember szolgálatában.“ Képeskönyv 6—8 éves gyermekek számára. 4-rét alaku 6 színezett képpel. Ára diszes kötésben 1 frt 20 kr. — „Gyermekjátékok“ a szabad órákban. Képeskönyv 6—8 éves gyermekek számára. 4-rét alaku 6 színezett képpel. Ára diszesen kötve 1 frt 20 kr. — „Állatkert képekben“, 24 szép képpel és magyarázattal. Ára 1 frt 60 kr. — „Képes vadaskert“, 24 szép képpel és magyarázattal. Ára 1 frt 60 kr. — „Gyermekekesek“, Grimm testvérek után Halász Ignác. Színes fametszettel. Ára kemény kötésben 1 frt 20 kr. — Ugyanaz diszes kiadásban. 8 színezett képpel. Ára képes diszkötésben. 1 frt 80 kr. — „Robinson Crusoe.“ Elbeszélés az ifjuság számára. 8 szépen színezett képpel. Ára 1 frt 20 kr. — „Képes természetrajz“ 350 festett ábrával. Magyarázó szöveggel. Ára 1 frt 60 kr.

AZ ARALIGETI BARLANG. (Lásd a 397. lapon.)

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere, 3-ik sz., Athenaeum-épület.
Budapest 1878. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.